

Spaningsviggen varnings- och motmedelssystem har provats i en realistisk stridsmiljö i det tyska övningsområdet Polygone.

De berörda piloterna hoppas nu att denna typ av övningar blir ett självklart inslag i utbildningen.

AV: TOMMY PETERSSON

I nom ramen för arbetet med att utveckla flygvapnets internationella insatsförmåga har AJSF 37 Viggens varnings- och motmedelssystem (VMS) provats i Tyskland. Det skedde i december vid övningsområdet Polygone, beläget i sydvästra Tyskland och nordöstra Frankrike.

Polygone är ett övningsområde som benämns MAEWTF (Multinational Aircrew Electronic Warfare Tactics Facility). Det är avsett för telekrigsträning och drivs gemensamt av Tyskland, Frankrike och USA. Området är stort, cirka 18 000 km² ganska jämnt fördelat på de två europeiska länderna. Hela markområdet ägs dock inte av militären och lufrummet på hög höjd kontrolleras av civila trafikledningsorgan, medan vanlig VFR-trafik kan förekomma på lägre höjder.

Olika luftvärnssystem

På fyra platser i Tyskland och tre i

Frankrike finns det radaranläggningar av skiftande karaktär. På några platser finns verkliga luftvärnssystem exempelvis SA-6 och SA-8, medan det på andra finns system som kan simulera olika radarsignaler som de flygande besättningarna upplever ett realistiskt hot. Även så kallade Smokey SAM:s, en slags fyrverkeripjäser som simulerar rökpelaren från en avfyrad luftvärnsrobot, förekommer. De används för att piloterna ska kunna öva sitt uppträdande efter en visuell upptäckt av en annalkande luftvärnsrobot.

På den tyska sidan, strax söder om Ramstein, finns det också en lite större anläggning där all ledning, radiokommunikation och utvärdering sker.

Att just Polygone valdes för de nu genomförda svenska proven föll sig naturligt. Det svenska flygvapnet har under de senaste åren byggt upp ett bra samarbete med Tyskland och till exempel lånat hit

olika luftvärnssystem. (Se FV-Nytt 2/99.)

Att prova Fotospaningsviggen varnings- och motmedelssystem i ett utländskt scenario var angeläget. F 21 i Luleå är nu beredda att sätta upp flygvapnets internationella insatsdivision. Efter ett beslut ska man inom 90 dagar kunna verka i en fredsbefrämjande insats utomlands.

AJSF 37 konstruerades ursprungligen för att ingå i invasionsförsvaret, där en utpräglad lågflygningstaktik tillämpades. En insats utomlands med AJSF 37 ställer helt andra krav på taktiskt uppträdande, där det kommer att bli aktuellt att flyga på höjder mellan tre och åtta kilometer.

För den första svenska övningskampanjen med stridsflygplan valdes den tyska Tornado-flottiljen JaboG (JagdbomberGeschwader) 33 i Büchel som utgångsbas. Vid detta tillfälle utnyttjades endast den tyska delen av Polygone.

Viggen övar telekrig utomlands

Foto: Tommy Pettersson

Övningen leddes och planerades i huvudsak av överstelöjtnant **Anders Dickmark**, Flygvapencentrum, och major **Rolf Nilsson**, F 10. Den svenska styrkan om 14 personer bestod även av personal från F 21, Försvarmaktens Telekrig Stödenhet och Vädercentralen.

Säker navigering med GPS

Flottiljen Büchel ligger förvisso väldigt vackert, högt belägen i Reinland nära Moseldalen. Dess läge och höjd gjorde dock att vädret under den aktuella veckan var mycket dåligt. Viggen, som saknar internationella landningshjälpmedel, kunde därför inte ombasera till Tyskland under övningsveckans två första dagar.

Läget blev problematiskt eftersom väderprognosen för resten av veckan inte såg ljusare ut. Därför fattades snabbt ett beslut om att ombasera norrut till flottiljen JaboG 31, som är belägen i Nörvenich

utanför Köln. De tyska värdarnas insatser i denna situation var till stor hjälp och på tredje dagens morgon var markstyrkan redo att operera från denna lägre, och ur vädersynvinkel bättre, belägna bas.

Under dag tre och fyra flögs två flygpass med vardera två flygplan som övade mot olika luftvärnssystem i den tyska delen av Polygone. Flygningarna genomfördes på medelhög höjd, både i rote och enskilt. Flygningarna skedde mestadels i moln och tidvis mycket nära den franska gränsen. AJSF 37, d v s fotoverisionen av Viggen, saknar radar och det nyligen installerade GPS-navigeringssystemet visade sig därför vara ovärderligt för en säker navigering.

Flygövningarna underlättades betydligt av erfarenheter från tidigare flygning i Tyskland (se FV-Nytt 4/99), och bestämmelser, terminologi med mera kändes bekant. Det måste också framhållas med

AJSF 37 Viggen klargörs på den tyska basen Nörvenich.

vilken iver de tyska värdarna försökte hjälpa till.

Övningarna genomfördes planenligt och radarvarnarsystemen fungerade som förväntat. Flygplanen var utrustade med både den elektroniska störkapseln U22/A och rems- och fackelfällarkapseln KB.

För den enskilde piloten kan värdet av dessa flygpass inte överdrivas. Det är en sak att försöka läsa sig till olika hot, något bättre att öva i simulator. Men det är något helt annat – och mycket lärorikt – att i verkligheten flyga i en realistisk miljö. Förhoppningsvis är denna typ av övningar snart ett naturligt inslag i flygförbandens utbildning. ●

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR KAPTEN OCH TJÄNSTGÖR
VID 1. DIVISIONEN VID F10 I ÄNGELHOLM.